

Chronologický přehled

Kolem 1200 pronikání izraelských kmenů do Palestiny (Jozue).
 Kolem 1130 vítězství severních kmenů nad Síserou (Debóřina píseň, Sd 5).
 Kolem 1050 vítězství Pelištejců u Afeku (smrt Éliho).
 Kolem 1040 Samuel, prorok a soudce.
 Kolem 1025 začátky království:

Saul	kolem 1025
David	kolem 1000 (Jeruzalém hlavním městem)
Šalomoun	kolem 960 (stavba chrámu)
Rozdělené království	asi 933.

JUDSKO	SEVERNÍ IZRAEL	OKOLNÍ ZEMĚ
(Spojnice mezi jmény naznačuje vztah otec—syn)		
Rechabeám (Roboám) 933—916 Vpád faraóna Šešonka Abíjám (Abiam) 915—913 Ása (Aza) 912—871 Očista kultu; s aramejským Ben-hadadem proti Baešovi	Jarobeám (Jeroboám) I. 933—911 Vzdorosvatně v Bét-elu a Danu Nádab 911—910 Baeša (Báza) 910—887 Éla 887—886 Zimrí (Zamri) 886 (7 dní)	V Egyptě farao Šešonk (Šíšak) 950—929 Zanechává stělu v Megidu V Damašku král Ben-hadad I. kolem 900
Jóšafat (Jozafat) 870—846 Spojenec Achabův a Jóramův Jóram 848—841 Manžel Achabovy dcery Atalji; vzpoura Edómců Achazjáš (Ochoziáš) 841 (zavražděn) —Královna Atalja 841—835 Davidovci vyvraždění až na Jóaše	Achab 875—853 Manžel foinické princezny Jezábely; vítěz nad Aramejci; vedoucí činitel v protiasyrské koalici; prorok Elijáš Achazjáš (Ochoziáš) 853—852 Vzpoura Moábců, král Měša Jóram 852—841 Boje s Moábcí; prorok Eliša (Elizeus) Jehú 841—814 Vyvraždí dům Achabův; zpoplatněn asyrským Šalmaneserem III. 841; aramejský Chazael obsazuje Zajordání	V Asýrii král Šalmaneser III. 858—824 Výboje na západ; bitva u Karkaru 853 Měšaova stěla kolem 840 V Aramu Chazael zavraždí Ben-hadada II.; vítězí nad Izraelem, ale je poražen Šalmaneserem III. 841

JUDSKO	SEVERNÍ IZRAEL	OKOLNÍ ZEMĚ
<p>Jóaš (Joas) 835—796 Očista kultu; oběť spiknutí</p> <p>Amasjáš (Amaziáš) (811?) 796—782 Oběť spiknutí</p> <p>Azarjáš-Uzijáš 781—740 Malomocný; od 750 spoluvlád- cem Jótam; prorok Izajáš (Iz 6, 1)</p>	<p>Jóachaz (820?) 814—803 Boje s Ben-hadadem III.</p> <p>Jóaš (Joas) 803—787 Vítězí nad Aramejci i nad Ju- dou; zpoplatněn Adad-nira- rim III. 803</p> <p>Jarobeám (Jeroboám) II. 787—747 Hospodářský rozkvět, proroci Ámos a Ozeáš</p> <p>Zekarjáš (Zachariáš) 747 Úpadek severního království</p> <p>Šalúm (Sallum) 747—746</p>	<p>V Damašku králem Ben-hadad III.</p> <p>V Asýrii král Adad-nirari III. 810—783 Láme moc Aramejců 803</p> <p>V Damašku vládne Resín</p>
<p>Jótam (750) 740—735 Proroci Izajáš a Micheáš</p>	<p>Menachem (Manahem) 746—737 Zpoplatněn Tiglat-pileserem III. 737</p> <p>Pekachjáš (Pekachia) 736—735</p>	<p>V Asýrii Tiglat-pileser III. 747—727 Vítězí nad Damaškem, Izraelem a Babylónií (tam je jmenován Púl)</p>
<p>Achaz (Achas) 735—716? Podrobuje se Asyřanům; damaš- ské vlivy v Jeruzalémě. Asi od 728 Chizkijáš spoluvládce</p>	<p>Pekach 735—732 S damašskými Aramejci proti Judsku; Asyřané zabírají část izraelského území 734/733</p> <p>Hóšea (Ozee) 732—724 Marně spoléhá na pomoc Egypta; Samaří obleženo, král zajat</p> <p>722/1 pád Samaří</p>	<p>Damašek podmaněn Asyřany 732</p> <p>V Asýrii Šalmaneser V. 726—722; po něm Sargon II. 722—705</p>

JUDSKO	OKOLNÍ ZEMĚ
<p>Chizkijáš (Ezechiáš) (728) 716—687 Očista kultu; Sancherib obléhá 701 Jeruzalém; šílo- ašský vodovodní tunel; prorok Izajáš</p> <p>Menašé (Manases) 687—642 Věrný vasal Asyřanů; za jeho vlády není známo jmé- no žádného proroka</p> <p>Amón 642—640 Oběť spiknutí</p> <p>Jošijáš (Joziáš) 640—609 Pronikavá reforma náboženská; nález knihy Záko- na 622/1; proroci Sofonjáš (630), Nahum (612), za- čátek působení Jeremjášova; 609 bitva u Megida</p> <p>Jóachaz 609 Sesazen faraónem Nékem II. a odvečen do Egypt- ta; prorok Abakuk (?)</p>	<p>R. 711 Sargon zabírá pelištejský Ašdód V Asýrii králem Sancherib 704—681 V Asýrii Esarchadón 680—669 Podmaňuje si Egypt 671</p> <p>V Asýrii Ašurbanipal 668—630/625 Zakladatel ninivské knihovny</p> <p>V Egyptě od 715 (?) núbijská dynastie: Šabaka (do 696); Tirháka (685—664); kolem 650 Psamtik I. osvobozuje Egypt z asyrského jha;</p> <p>625 se osvobozuje i Babylónie (Nabopolasar); v Médii Kyaxares</p> <p>612 pád Ninive; 606 zničena asyrská říše společným ná- porem Médů a Babylónanů</p>

JUDSKO	OKOLNÍ ZEMĚ
<p>Eljakím-Jójakím (Joakim) 609—598 Dosazen Nékem; podrobuje se 605 Nebúkadnesarovi, ale později se vzbouří</p> <p>Jójakín (Jochin) 598—597 Za otcovu vzpouru odveden do Babylónie 597 (tzv. první deportace; v zajetí prorok Ezechiel), 561 omilostněn babylónským králem Evíl-merodakem</p> <p>Matanjáš-Sidkijáš (Sedechiáš) 597—587/6 Dosazen Nebúkadnesarem; později od něho odpadá; 587/6 pád Jeruzaléma, zničení chrámu, druhá deportace; v zajetí babylónském (587/6—539) prorok zvaný Druhý Izajáš (Iz 40—55)</p> <p>Gedaljáš (Godoliáš) 587/6 judským místodržitelem; zavražděn</p> <p>538 příchod prvních navrátilců do Judska za Šéšbasara</p> <p>520—515 stavba ‚druhého‘ chrámu, Zerubábelova (Zorobábelova); proroci Ageus a Zachariáš</p> <p>458 přichází do Jeruzaléma zákoník Ezdráš 445 první pobyt Nehemjášův v Jeruzalémě; opevnění města 433 návrat Nehemjášův k perskému dvoru do Šušanu (Súsy) 432 druhý pobyt Nehemjášův v Jeruzalémě; očista života veřejného i rodinného</p>	<p>V Babylónii králem Nebúkadnesar 604—562 Vítěz nad egyptským Nékem (609—594) u Karkemíše 605</p> <p>587/6 dobývá Nebúkadnesar Jeruzalém; za nástupců Nebúkadnesarových úpadek</p> <p>539 vítězí perský Kýros (Cyrus, 551—529), zakladatel veleříše perské, nad Babylónii</p> <p>538 Kýrův edikt dovolující židům návrat do vlasti</p> <p>Perští králové: Kambýses (529—522), podmanitel Egypta Dareios I. (521—485), poražen Řeky u Maratónu 490</p> <p>Xerxes (Achašveroš, 485—465), poražen Řeky u Salaminy 480 Artaxerxes I. Longimanus (465—424) Dareios II. (423—404) Artaxerxes II. Mnémon (404—359), podle některých badatelů působil Nehemjáš teprve za tohoto krále</p> <p>Dareios III. (336—331); sr Neh 12,22</p>
<p>Palestina zprvu pod nadvládou egyptskou, od r. 198 pod syrskou</p> <p>170 zavražděn velekněz Onias</p>	<p>Alexander Veliký, král makedonský, vítězem nad Persií 333; 332 v Jeruzalémě; 323 umírá v Babylóně</p> <p>323—301 boje diadochů o následnictví: V Egyptě Ptolemaios I. Sótér (323—285) Ptolemaiovcí do r. 30 př. Kr.</p> <p>V Sýrii a Babylónii Seleukos I. Nikátor (312—280) Seleukovci do r. 64 př. Kr.</p> <p>Ve 3. stol. vzniká v Egyptě Septuaginta (překlad Starého zákona do řečtiny)</p> <p>R. 190 Antiochos III. Veliký poražen Římany u Magnésia. (Řím začíná zasahovat do událostí v Předním Orientě)</p> <p>V Sýrii Antiochos IV. Epifanés (175—164)</p> <p>Po r. 170 v Leontopoli židovský chrám (do r. 73 po Kr.)</p>

3. JUDSKO

OKOLNÍ ZEMĚ

167 zákaz židovské bohoslužby.
Jeruzalémský chrám zasvěcen Díovi Olympskému;
začátek makabejských válek.

Makabejci:

Júda (166—160).

znovuposvěcení chrámu 25. kislevu 164

Jónatan (160—143), od r. 153 veleknězem

Šimeón (143—135), 141 dědičným veleknězem;

142—63 Judsko samostatné

Hasmonejci:

Jóchanan Hyrkános, syn Šimeónův (135—104), pod-
maňuje si Edómce a Samařany

Aristobúlos I. (104—103), král a velekněz

Alexander Jannaios (103—76), největší územní roz-
mach, pronásledování farizeů

Alexandra (76—67), vdova po předchozím, královna;
farizeové u moci

Spory mezi Hyrkánem II. a Aristobúlem II. o hodnost
královskou a velekněžskou,
r. 63 zasahuje Pompeius

Hyrkános veleknězem a ethnarchou, Edómec Antipa-
tér správce země (do r. 40)

Héródés I. Veliký králem Judska (37—4 př. Kr.)

167 zákaz židovské bohoslužby.
Jeruzalémský chrám zasvěcen Díovi Olympskému;
začátek makabejských válek.

Makabejci:

Júda (166—160).

znovuposvěcení chrámu 25. kislevu 164

Jónatan (160—143), od r. 153 veleknězem

Šimeón (143—135), 141 dědičným veleknězem;

142—63 Judsko samostatné

Hasmonejci:

Jóchanan Hyrkános, syn Šimeónův (135—104), pod-
maňuje si Edómce a Samařany

Aristobúlos I. (104—103), král a velekněz

Alexander Jannaios (103—76), největší územní roz-
mach, pronásledování farizeů

Alexandra (76—67), vdova po předchozím, královna;
farizeové u moci

Spory mezi Hyrkánem II. a Aristobúlem II. o hodnost
královskou a velekněžskou,
r. 63 zasahuje Pompeius

Hyrkános veleknězem a ethnarchou, Edómec Antipa-
tér správce země (do r. 40)

64 Sýrie římskou provincií

63 Palestina pod svrchovaností Říma

44 zavražděn Gaius Iulius Caesar

40 v Římě jmenován Antipatrův syn Héródés králem
Judska.

Vpád Parthů do Palestiny

31 Octavianus vítězem nad Antoniem

29 př. Kr. — 14 po Kr. císař Octavianus Augustus